Les grans piràmides de Giza

Dr. Amy Calvert

Agost de 2015

Resum

Dr. Amy Calvert, "The Great Pyramids of Giza," in Smarthistory, August 8, 2015, accessed February 12, 2019, https://smarthistory.org/the-great-pyramids-of-giza/. Traducció i adaptació de Xavier Belanche.

Les grans piràmids de Giza

Una de les set meravelles del món antic

L'última de les **Set Meravelles del món antic** que encara sobreviu, les grans piràmides de Gizeh són potser les estructures més famoses i discutides de la història. Aquests monuments de grans dimensions van ser insuperables en alçada durant milers d'anys després de la seva construcció i segueixen sorprenent i encantats amb la seva massa aclaparadora i la perfecció aparentment impossible. La seva orientació exigent i una construcció difícil d'imaginar per l'època en què van ser eregides han provocat moltes teories sobre els seus orígens, incloent-hi suggeriments no recolzats que tenien un impuls extraterrestre. No obstant això, en examinar els centenars d'anys anteriors a la seva aparició a l'altiplà de Gizeh, queda clar que aquestes increïbles estructures van ser el resultat de molts experiments, alguns

més reeixits que altres, i representen un apogeu en el desenvolupament del complex mortuari reial.

Figura 1: Piràmide de Khefren

Tres piràmides, tres governants

Les tres piràmides primàries de l'altiplà de Giza van ser construïdes al llarg de tres generacions pels governants **Khufu**, **Khafre** i **Menkaure**. Cada piràmide formava part d'un complex mortuari reial que també incloïa un temple a la base i un llarg recorregut de pedra (prop d'1 quilòmetre de longitud) que duia cap a l'est de l'altiplà fins a un temple de la vall a la vora de la plana d'inundació.

Altres piràmides (més petites), i petites tombes

A més d'aquestes grans estructures, diverses piràmides més petites pertanyents a les reines es disposen com a satèl·lits. Un cementiri important de tombes més petites, conegudes com **mastabas** (àrab per a "banc" en referència a la seva forma de sostre pla, rectangular, amb costats inclinats), omple la zona a l'est i oest de la piràmide de Khufu i es van construir a un patró semblant a la graella per als membres prominents de la cort. Estar

enterrat prop del faraó va ser un gran honor i va ajudar a assegurar un lloc preciós en el més enllà.

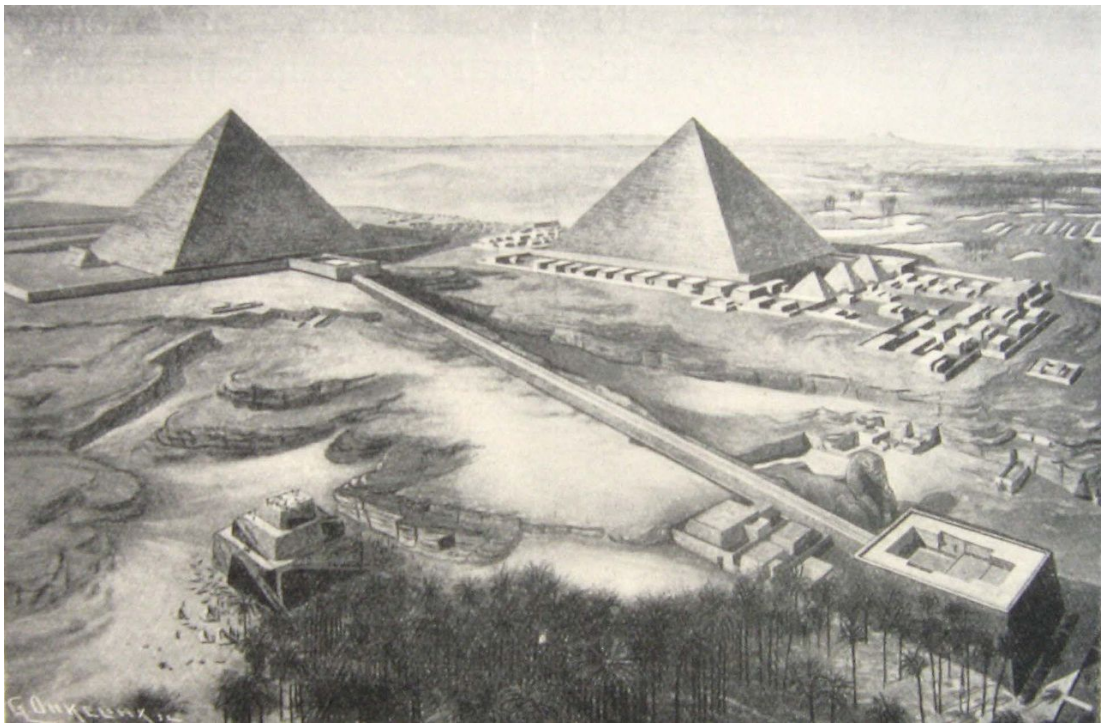

Figura 2: Reconstitució del complex de Khefren segons Uvo Hölscher. Font: Wikipedia

Una referència al sol

La forma de la piràmide era una referència solar, potser pensada com una versió solidificada dels raigs del sol. Els textos parlen dels raigs del sol com una rampa que munta el faraó per pujar al cel: les primeres piràmides, com la piràmide del **Pas de Djoser** a **Saqqara**, es dissenyen com a escala. La piràmide també estava clarament connectada amb la pedra sagrada benben, una icona del monticle primigeni que es considerava el lloc de la creació inicial. La piràmide va ser considerada un lloc de regeneració per al difunt mandatari.

Construcció

Encara hi ha moltes preguntes sobre la construcció d'aquests monuments de grans dimensions, i abunden les teories sobre els mètodes utilitzats. La força humana necessària per a construir aquestes estructures encara es discuteix avui dia. El descobriment d'una ciutat per als treballadors al sud de l'altiplà ha proposat algunes respostes. És probable que hi hagués un

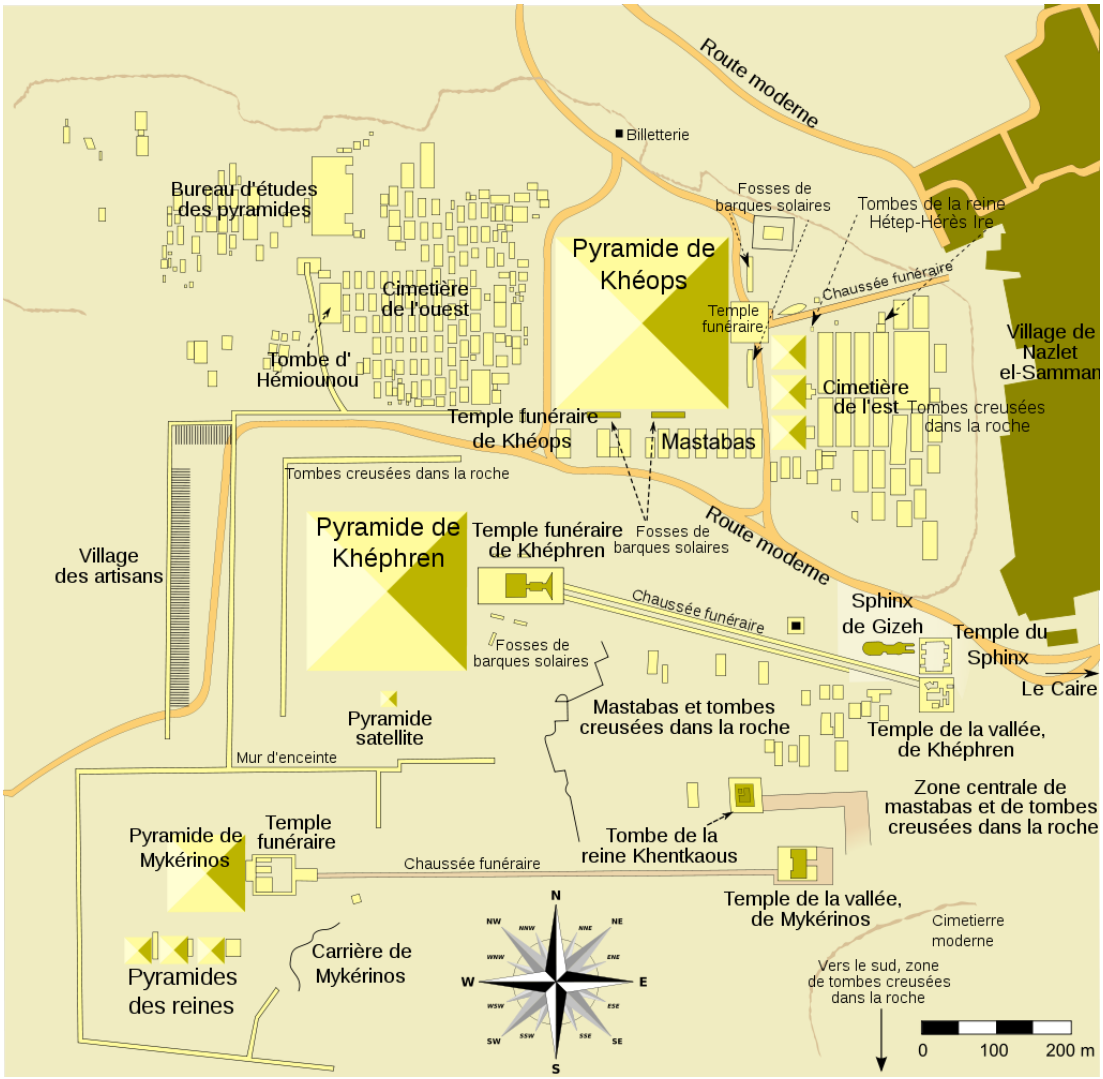

Figura 3: Mapa de les piràmides de Gizeh. Font: Wikipedia

grup permanent d'artesans i constructors qualificats que van ser completats per equips de temporada d'aproximadament 2.000 camperols reclutats. Aquestes tripulacions es van dividir en bandes de 200 homes, amb cada grup dividit en equips de 20. Els experiments indiquen que aquests grups de 20 homes podrien transportar els blocs de 2,5 tones de la pedrera a la piràmide en uns 20 minuts, la seva trajectòria alleugera per una superfície lubrificada de llimat humit. S'estima que 340 pedres es podrien traslladar diàriament des de la pedrera fins al lloc de construcció, especialment quan es considera que molts dels blocs (com els dels cursos superiors) eren considerablement més petits.

Una breu reflexió final

Estem acostumats a veure les piràmides de Giza en fotografies fascinants, on apareixen monuments massius i remots que s'eleven des d'un desert obert i àrid. Els visitants podrien sorprendre trobar, doncs, que hi ha un camp de golf i recorre només uns pocs metres de la Gran Piràmide, i que els suburbis de Giza (part de l'àrea metropolitana més gran del Caire) s'han expandit fins a la peu de l'Esfinx. Aquesta invasió urbana i els problemes que se'n deriven -com ara la contaminació, els residus, les activitats il·legals i el trànsit automàtic- són ara les majors amenaces per a aquests exemples inestimables del patrimoni cultural mundial.

Figura 4: Aish... aquesta vista de les piràmides no és pas gaire pintoresca

Les piràmides van ser inscrites en la **Llista del Patrimoni Mundial de la UNESCO** el 1979, i des de 1990, l'organització ha patrocinat més d'una desena de missions per avaluar el seu estat. Ha recolzat la restauració de l'Esfinx, així com mesures per frenar l'impacte del turisme i gestionar el creixement del poble veí. Tot i així, continuen les amenaces del lloc: la contaminació de l'aire a causa de la incineració de residus contribueix a la degradació de les pedres, i l'explotació massiva il·legal de sorra a l'altiplà veïnal ha generat forats prou grans com per veure's al servei de **Google Earth**. Els aixecaments socials a Egipte del 2011 i les conseqüències caòtiques polítiques i econòmiques també van impactar negativament el turisme, una de les indústries més importants del país.

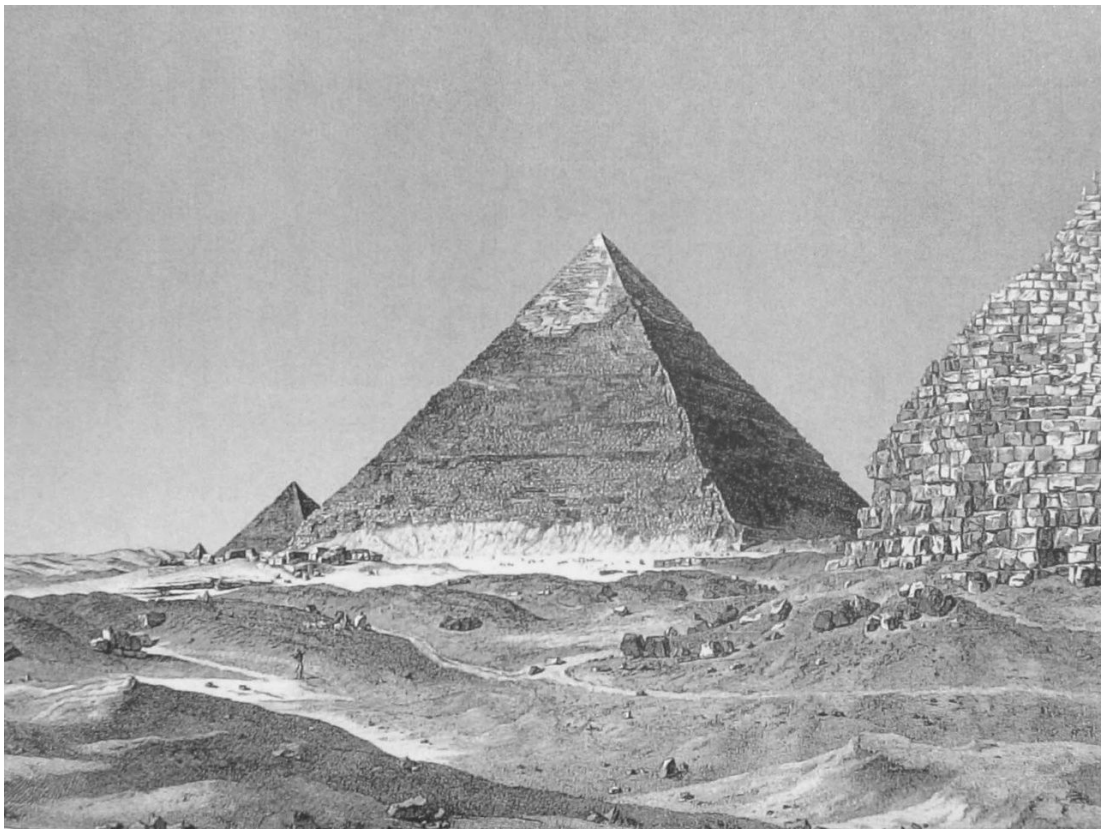

Figura 5: La piràmide de Khefren vers 1800 *Descripció d'Egipte*. Font: Wikipedia

La UNESCO ha seguit contínuament aquestes qüestions, però la seva tasca més important pel que fa a Giza ha consistit a advocar per la reorientació d'una carretera que inicialment estava prevista per tallar el desert entre les piràmides i la necròpolis de Saqqara al sud. Finalment, el govern va acordar construir la carretera al nord de les piràmides. Tanmateix, a mesura que l'àrea metropolitana del Caire (la més gran d'Àfrica, amb una població superior als 20 milions) continua expandint-se, els planificadors proposen ara un túnel multilateral que es construirà sota l'altiplà de Gi-

zeh. La UNESCO i l'ICOMOS demanen estudis en profunditat sobre el possible impacte del projecte, així com un pla global de gestió de llocs per a les piràmides de Gizeh que inclouria maneres d'aturar el continu impacte del *dumping* il·legal i la explotació de pedreres.

Tan enormes de dimensions com ho són, les piràmides de Giza no són immutables. Amb el ràpid creixement d'El Caire, necessitaran l'atenció i la protecció suficients si es mantenen intactes com elements clau de la història antiga.